

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Unde-î surescenața?

„Trăim numai pentru noi înșine“, sub acest titlu „Gazeta de Duminecă“ face o nimerită diagnoză a vieții noastre publice, scriind următoarele:

„Cel mai mare rău, care să remarcă la noi, este, că actualii conducători nu s'au îngrijit și nu se îngrijesc de surescenață. Fără oameni nu se poate face nimica. Oamenii ne trebuie, și atunci vom face progrese. Dar oamenii harnici sînt foarte rari, cu deosebire la noi Români. Și dacă dăm de ei, sîntem datorii să-i menajăm cu trup cu suflet, să le dăm teren de muncă și să le înleznim activitatea. În societatea noastră însă nu s'a practicat acest lucru. Dimpotrivă, toți oamenii de convingeri și de inițiativă au fost înlăturați, ca astfel să nu poată fi atinsă nicio glorie. Sînt mulți advocați români tineri, cari au trebuit să se așeze în alte părți, ear centrele noastre remîn în cea mai mare parte la discreția advocaților și intelectualilor străini. Astăzi în întreg Sălajul, afară de bătrîni conducători, nu există om de autoritate, om care să poată fi conducător, după actualii se vor retrage din viața publică. Ear acesta e un dezastru, care se va răsbuna

și de convingeri, și a oamenilor de reală muncă, este dovada cea mai eclatantă a nepriceperii dezvoltării unui popor. Oamenii noștri conducători trebuie să aibă vederi largi și să priviască și în viitor. Să nu trăiască numai pentru sine înșiși și numai pentru ziua de azi. Datorința lor nu e să împedecă în muncă pe cei capabili, ci *au să crească oameni* pe toate terenele vieții noastre publice. Nu absolutismul rău înțeles al conducătorilor, ci validitatea tuturor forțelor unui popor va aduce întărire, progres și fericire. A trebuit să sulevăm acest mare rău, de care suferă Sălajul — și poate și alte ținuturi românești — ca să le putem zice celor chemați, să-și facă datoria și să gîndiască și la viitor, căci poporul românesc din Sălaj are să trăiască și după dinșii“.

Reproducem și noi aceste sentințe, potrivite pentru neajunsurile noastre sociale ce se observă aproape pretutindenii printre Români, deși slabă nădejde că în privința asta să dăm înainte. La noi cine pune odată mîna pe putere, nu se mai gîndește și surescenață. Eată un rău mare, la care dacă nu s'au gîndit pîn'acum bătrîni, trebuie să se gîndiască d'acum înainte tinerii...

Diagnoza aceasta, pe care am reprodus-o în liniamente generale, e foarte dureroasă, dar tot atît de adevărată. Am înțeles și noi demult situația vieții publice românești. Noi însă n'am atins pînă acuma această chestie, pentru că de sigur ținuta noastră ar fi fost fals interpretată, după cum fals și tendențios a fost interpretată împrejurarea, că noi am cutezat a suleva unele rele ale vieții publice din părțile noastre.

Vederile înguste și aservirea chestiilor publice unor interese inferioare, sînt vermiu cei veninoși ai progresului nostru. Ear împedecarea activității oamenilor de principii

Multe am descoperit:
Dat'am de o întimplare,
De naștere de crai mare,
A căruia stăpînie
Preste lume o să fie.
Și voind să ne 'nchinăm,
Scumpe daruri noi să-i dăm:
După steauă am pornit
Și cu ea-am călătorit.
Străbătut-am multe țări;
Am trecut munți, văi și mări;
Mii de întrebări făcînd,
Pe 'mpărătul nou căutînd.
Dar aici cînd am ajuns,
Steaua 'n ceață s'a ascuns.
Apoi mult ne-am năcăjit,
Prin cetate-am pribegit,
Și pe toți i-am întreat:
„Unde-î pruncul de 'mpărat,
Care astăzi s'a născut?
Că noi steaua i-am văzut.
Ș'am venit să ne 'chinăm,
Scumpe daruri noi să-i dăm“.

D'a răspunde la 'ntrebare
Nimenea nu fu în stare. (blînd)
Te rugăm acum pe tine,
O, Iroade, să spuni bine:
Unde, într'acest ținut,
Domnul care s'a născut?
Ca să i-ne închinăm,
Ș-aste daruri, noi să-i dăm (arătînd):
Aur, smîrnă și tîmie
Spre mărirea lui să-i fie!

D'a răspunde la 'ntrebare
Nimenea nu fu în stare. (blînd)
Te rugăm acum pe tine,
O, Iroade, să spuni bine:
Unde, într'acest ținut,
Domnul care s'a născut?
Ca să i-ne închinăm,
Ș-aste daruri, noi să-i dăm (arătînd):
Aur, smîrnă și tîmie
Spre mărirea lui să-i fie!

D'a răspunde la 'ntrebare
Nimenea nu fu în stare. (blînd)
Te rugăm acum pe tine,
O, Iroade, să spuni bine:
Unde, într'acest ținut,
Domnul care s'a născut?
Ca să i-ne închinăm,
Ș-aste daruri, noi să-i dăm (arătînd):
Aur, smîrnă și tîmie
Spre mărirea lui să-i fie!

FOILETON.

Nașterea lui Christos.

Dramă religioasă în 5 acte, prelucrată de **Iuliu Birou**.
(Continuare).

Scena III.

Irod, Arhelau.

Irod:

Mergi acum, pe crai îi cheamă,
Ca să-și dea aicea seamă:
Ce crai și de unde sînt?
Ce caută 'n al meu pămînt? (Arhelau iese):

Arhelau (chemînd pe crai d'afară):

O, voi, crailor măriți,
Rogu-vă, binevoiți,
La 'mpărătul a intra,
Caveți seamă a vă da.

(Maghi, conduși de Adiuant, intră, închinîndu-se adinc).

Scena IV.

Irod; Craii: Baltazar, Melchior și Gașpar; Arhelau;
Gardistul.

Irod (sună clopoțelul, din fund intră).

Gardistul (salutînd):

Poruncește, prea 'nălțate
Și puternice 'mpărate.

Irod:

Să aduci trei scaune
Și aci le pune.

(Gardistul iese și aduce 3 scaune, le așează înaintea tronului, apoi iese. Irod zice grațios):

Ședeți, poftiți,

Voi oaspeți prea cinstiți.

Și să-mi spuneți:

Cine sînteți?

Și d'unde acum veniți? (adauge apoi aspru):

Dar, răspundă, fiecare

Pentru sine, la 'ntrebare.

Baltazar:

Eu sînt magul Baltazar,

Din Eghiptul cel cu dar.

Melchior:

Al meu nume-î Melchior,

Dela Hindul depărcior.

Gașpar:

Iar eu Gașpar sînt numit,

Și din Grecia-am venit.

Irod:

Voi aicea ce căutați?

Și de cine întrebați?

Baltazar:

Sus, pe cer, la răsărit,

Am văzut, că s'a ivit

Steauă mare, luminoasă,

Între stele mai frumoasă.

Și în ea, dac'am cetit,

Bătrînii și tinerii.

I.

Tuturor, cîți simțim că am început să îmbătrînim, ne place să ne oprim dîncînd-încînd, în drumul obositor al vieții. Ne oprim și meditam asupra celor trecute. Atunci ni-se întîmplă să auzim glasuri neobișnuite. Apoi ne uităm împrejur și vedem lucruri minunate. Adineori încă eram mulți, acum am ramas singuri. Tovarășii noștri de luptă au rămas în urmă, sau ne-au luat-o înainte; unii au apucat pe alte căi, alții s'au întors de unde au plecat; se poate să ne fi întors noi, — ceiace de altminteri este indiferent. Vorba este că ne pomenim singuri. Nu demult încă, oamenii ne priviau cu un aer prietinesc; ne îndemneau să vorbim, cereau să ne spunem și noi cuvîntul, și ne aprobau, și ne aplaudau. Acuma?... Ne privesc indiferent, adeseori cu vrăjmașie, sau cu dispreț. Și cucit am fost mai devotați chemărei noastre, cucit ne-am ocupat mai puțin de ceilalți, — cuatit mai sigur vom ajunge să facem constatările acestea.

Mereu auzim zicîndu-se: Omul acesta este din școala veche. — Va fi însemnat și el ceva, pe vremea sa. — Ce tot vorbiți? A fost un șiret, un șarlatan, de și-a putut face situația la care a ajuns. Acuma însă i-s'a infundat. Și-a trăit traiul, și-a mîncat mîlaiul. A venit rîndul altora. O simte de altminteri și el. Nu vedeți că s'a oprit?... Apoi observările încetează. Atențiunea lumii se întoarce spre altă parte; lumea merge înainte și nu se mai interesează de călătorul singuratic, care nu are alți tovarășii, decît numai aducerile aminte.

Întrebarea este: înțeles-a el, cel rămas singur, glasurile acelea?... Cu greu. Căci oamenii, de obicei, aud foarte bine cînd îi lauzi; altminterea sînt surzi. Totuși, trebuie să bănuiască ceva, vîzîndu-se atît de singuri și izolați. Bănuiala aceasta îi pune pe gînduri, al căror rezultat nici ei nu-l văd clar, dar noi îl putem înțelege din aceia ce-și zic.

Unul zice: Este incontestabil, că de un timp, dăm înapoi ca racul. Nu mai avem tineret. Toate s'au schimbat înspre rău, și n'am nicio speranță de îndreptare. Idealurile au dispărut. Oamenii nu luptă decît numai pentru pîne, și încep așa de timpuriu, încît te cuprinde groaza. Toate se fac pentru bani: și literatura, și știința, și politica. Noi, cari am crescut într'o altă atmosferă, am rămas de risul și de ocara mercenarilor.

Gazetele și revistele sînt pline de asemenea tînguirii. Adeseori citim că: n'avem știință națională, n'avem artă națională, dramă, roman național. Și este curios, că oamenii, mai ales cei bătrîni, totdeauna au vorbit așa, ceiace n'a împedecat însă lumea în mersul său progresiv.

Politicianii nu pot trăi fără aplauze. Ei ar dori statul, fiind încă în viață. Cei cu nervii mai slabi, se vestejesc și se usucă, ca florile neudate.

Cei mai tari, se apără. Dar cum?... Un sistem de apărare este și acela că cucit mai puțină recunoștință li-se arată, cuatit mai multă își dau ei înșiși, restabilindu-și prin aceasta echilibrul amenințat.

Neamul românesc s'a dovedit a fi un teren foarte priincios pentru buruiana ambiției excesive. Pretutîndeni dăm de cele mai clasice tipuri de ambițioși, dintre cari cei mai inofensivi sînt cei ce se mulțumesc cu laude deșarte, sau cum zic ei: cu succese morale. Nicăiri nu se găsesc atîția bărbați „geniali“, dar „neapreciați“ ca la noi. Și ce fac „ei“ la rîndul lor? Privesc cu dispreț la vulgul profan. Toți ceilalți sînt mici, dacă ei sînt mari. Un silogism foarte sănătos, pentru ceiace se cramponează cu trup, cu suflet, de premisă. Citeodată se poate chiar să și renteze o asemenea ambiție gălăgioasă. Căci multă lume se va întreba; Oare ce gălăgie să fie aceia? Ce-o fi țipînd omul acela? Hai să ne ducem, să vedem: ce este?... Și omul părăsit și singuratic, deodată se vede înconjurat de un public ce-l ascultă. — Este și acesta un mic succes. Adevărat că cei mai mulți o să ridă, apoi o să plece mai departe, — dar iar o să vie alții. Tot este ceva.

Citeodată se întîmplă că omul, rămas singur, să se înapăimînteze de singurătatea în care a ajuns; atunci zorește apoi din toate puterile, să-i aungă pe ceiace l-au întrecut.

— Ce să fac, să mă iubuți dinnou? Să mă imitez pe mine însumi? Să fiu iarăși cum eram, cînd m'ați aplaudat? Bine.

Și ni-se arată priveliștea cea mai de plîns; imitația de sine. Dacă nici aceasta nu folosește, — și nu folosește niciodată — bietul ambițios începe să imiteze pe ceiace se bucură mai mult de grațiile publicului; căci nu este patimă mai primejdioasă, ca goana după recunoștință și după aplauze. Boala aceasta ia un caracter pronunțat de epidemie, cu deosebire în domeniul artelor.

Dr. Dimitrie Horvat.

ECONOMIE.

Toată lumea se vaită de scumpetea fără seamăn. Carnea mai ales s'a scumpit atît de mult, încît dacă nu se va mai slobozi prețul, vom ajunge ca în poveste să vedem pe celce mîncă carne umblînd cu osul în pălărie...

Una dintre cauzele scumpetei e și strîmtorarea izlaurilor. Așa bunoară izlazul Orăvișimontane de 800 pogoane a rămas numai cu numele încondeiat pe hîrtie. Defapt aici n'avem mai nimic din izlaz, după ce antistea noastră comunală ce-a fost bun de pășune a dat în arendă pentru sămănat bucate, ear restul coastelor nu-i decît mărăcinii și pălămidă. Eată de ce a scăzut numărul vacilor din comuna noastră dela 800 la 300. Nu știu cum o fi prin alte părți, dar p'aici văd că nu-i bine.

I. B.

CORESPONDENȚĂ.

Cacova, în 10/23 Ianuar 1910.

Onorată Redacțiune,

Dați-mi voe, Vă rog, ca între coloanele prețuitei noastre foi „Progresul“ se afle loc și următorul nostru raport:

Înmulțindu-se răutățile în lume, s'au lățit și înmulțit și fărădelegea — așa, că ne mai avînd ele loc înafară, s'au vîrit și în internul celui mai sfînt lăcaș d-zecesc, în biserică, și din nefericire — tocmai în „Sionul“ cel mai pompos din Bănat, în biserică din Cacova.

Am regretat mult scandalul din trecut s'a ivit tot aici, ear acum și mai mult regret conflictul la carele nimenea din oameni nu se mai putea aștepta. Și eu ca eu, dar alții din jurul nostru și mai mult trebuie să regrete.

Nu voesc să le înșir pe toate, ci mă voi mărgini numai la următoarele liniamente generale, din cari reies ușor inscenatorii conflictului regretabil.

Comitetul parohial în ședința sa din 4/17 Ianuar a. c. a recunoscut ca chor bisericesc pe foștii choriști, cari timp de 30 ani au prestat cu cel mai mare zel cîntările bisericești în biserică noastră. Le-am pus la îndemină spre a se exercita și sala clasei I. a școalei noastre din localitate, le-am cîștigat prin prezidentul și prin directorul școlar dreptul de intrunire, cu gînd bun, că pe viitor să se adune și astfel pregătindu-se, să cînte în toate Duminicile și sărbătorile în biserică, începînd dela „Bobotează“ sf. „Ioan“ etc. (așa cel puțin sună punctul I din programul convocătorului comitetului parohial).

Acasta însă n'a plăcut d-nului învățător Ioan Cioc, conducătorul nou înființatului chor lumesc... Deși era avizat din partea directorului școlar (ca oficiu parohial) încă cu 2 zile mai înainte; și din această cauză s'a pus în înțelegere cu d-nul notar Ștefan Lipovanu care e președintele chorului lumesc... ca să nu permită chorului bisericesc a cînta — deși acest din urmă, ca membru al antistei comunale, îngăduise chorului bisericesc a se întruni întru exercitarea cîntărilor (Nr. 96/1910).

Chorul bisericesc la sf. Ioan, cînd a sunat clopotul de sf. liturghie, s'a postat în galeria bisericii, menită pentru executarea cîntărilor, și eu îndată, obosit de pela praznice, am intrat în biserică, unde toți cei adunați așteptau începerea sf. liturghii cu cea mai mare liniște. Învățătorul Ioan Cioc nu era sosit; după ce însă m'am îmbrăcat în odăjdii și am pregătit cele pentru facerea sf. proscomidii, deodată aud tropot mare prin biserică și pe treptele ce duc în galerie, tocmai unde era postat chorul bisericesc, și îndată s'a început o neliniște între toți ascultătorii, mirîndu-se

Ca-unu' fiu de Dumnezeu,
Ce-î trimis de Tatăt său.

Irod (mirîndu-se):

Dece domn ceresc vorbești?
De 'mpărat imi pomenesti?
Care zici, că s'a născut
Astăzi, într'al meu ținut!? (gîndindu-se)
Nu știu, nu s'a auzit,
N'a fost, nici s'a pomenit,
Că aici să se nască
Crai de viața cea cerească.

Melchior:

De n'a fost, acumă este,
Îți aducem astă veste.
Noi aicea am venit
Numai ș'am descoperit
Scopul stelei, ce-a lucit
Cînd pe cer ea s'a ivit.
Că un glas din cer n'a zis,
Ca prin farmec, ca prin vis,
Toate, ce s'au prorocit,
Ia'acum s'au împlinit:
S'a născut p'acest pămînt
Împăratul cel prea sfînt.

Irod:

Eu mă mir, ce-ați cuvîntat,
Și de care împărat...
Că 'mpărat p'al meu ținut,
Altul nu-i, decît eu sînt! (sculîndu-se)
Eu sînt împăratul tare
Preste Iudea cea mare; (dă cu toiagul)

Căci de fac o lovitură
Ierusalimul tremură. (șade).

Gașpar:

Știm noi cu adevărat
Că ești mare împărat.
Însă ca să ști mai bine,
Noi nu întrebăm de tine;
Noi umblăm așa 'ntrebînd
D'al născut mai decurînd:
De fala 'mpăraților
Și de domnul domnilor.
Carele a fost vestit
De proroci, și-i prorocit:
Că o steauă va ieși
Și din Iacob s'a ivi,
Astă steauă strălucită,
Stea frumoasă și vestită
O-am văzut la răsărit
Și în ea, eu am citit:
Nașterea cea cu folos,
A 'mpăratului Hristos.

Irod (curios):

Hristos e împărat?...
Dar spuneți, cum s'a întîmplat:
Voi, pe cari v'au despărțit,
Țări și mari d'olaltă,
Despre el ați auzit,
Tustrei de odată?!

Baltazar (serbătorește):

Dumnezeu adevărat (Irod se înapăimîntă)
Carele ne-a demîndat:

Nouă-aici ca să venim
Pe Mesia să-l găsim;
Luț să i-ne închinăm!...
Ne-a 'nvrednicit a vedea
Împreună toți o stea.
Dup'această stea'm pornit,
Și'ntrun loc ne-am întîlnit.
De aici noi am plecat,
Calea stelei am urmat.
Spiritul ne-a călăuzit,
Împărate, ș'am venit!

Irod:

De urmare-apoi va fi,
După Hrist ce va veni?

Baltazar:

Mintuirea omului,
De păcatul greu al lui.

Irod:

În ce chip și cum gîndești?

Baltazar:

Prin Puteri dumnezeiești!

Irod:

Și anume:

Baltazar:

Prin credință, prin iubire
Prin fapte și prin simțire.

Irod:

Așadar,

și întrebându-se unii pe alții, că ce va să fie?...

Cînd mă ivesc de peste ușa din altar, văd că învățătorul s'a vîrit cu choriști și cu copii între choriști bisericii, unde a început a-i amenința. D'aci am trimis pe episcopul Ioan Ciorei să-l invite pe d-nul învățător în altar, ca în 4 ochi să-l întreb, că ce avem de făcut. El, învățătorul, îmi răspunde: „N'am nimic cu altarul, nu-mi poruncește preotul ce se fac“, și n'a venit în altar.

La acestea mîhnindu-mă adînc sufletește, am ieșit îmbrăcat pe amvon, și somîndu-l de trei ori pe d-nul învățător ca să nu producă animosități între cei adunați, mi-a răspuns că *nu se supune*; atunci eu am zis cătră credincioșii adunați, decît să se producă de nou scandal, și după ce ma'u amenințat choriști lui și cu pumnii, ca să nu slujesc amărît și năcăjit, cum nici canoanele bisericești nu ne îngăduie — am declarat că nu voi sluji liturghia, ci mă voi desbrăca, cum s'a și întimplat. După aceea în liniște, provocîndu-mă la martori cari au fost de față, am părăsit pe un moment biserica, temîndu-mă că nu cumva cineva din cei infuriați (choriști de ai d-nului Cioc), cari coborîș din chor mă amenințau, să mă verse și sînge în biserică. Acestea deocamdată pe scurt pentru orientarea publicului.

Valeriu Dabicî, preot.

Convocare.

P. T. Domnii membri fondatori, ordinari și ajutatori ai „Reuniunii învățătorilor români gr. or. din dieceza Caransebeșului“, aparținători despărțămîntului Caransebeș, precum și toți amicii școlii și doritorii de înaintarea cauzelor noastre școlare sînt pe această cale invitați a lua parte la prima adunare a despărțămîntului, ce se va ținea Joî, în 21 Ianuar (3 Februar), la 10 ore a. m., la școala de aplicație a Institutului nostru pedagogic diecezan, pe lingă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Disertație de inv. Gheorghe Cătană.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Incasarea taxelor dela membri.
6. Inscierea membrilor noi.
7. Propuneri.
8. Constituirea comitetului.
9. Deciderea locului și timpului pentru adunarea viitoare.
10. Alegerea comisiunii pentru verificarea protocolului.
11. Închiderea adunării.

Se observă, că membrii învățători, cari nu vor participa la adunare, vor fi pedepsiți cu cîte cincî coroane.

Caransebeș, la 4/17 Ianuar 1910.

Ștefan Jianu m. p. Pavel Jumanca m. p.
președinte. notar.

O, înțelepte Baltazar,
Voî sînteți vestitor ai Mesiei.

Baltazar (închinîndu-se):

Noî sîntem, slujitorii tăi.
(Irod atinge clopoțelul; din stînga intră un gardist).

Scena V.

Aceiași, Gardistul.

Gardistul (salutînd):

Poruncește, prea 'nălțate
Și puternice 'mpărate.

Irod:

Adă darurile,
Ș'apoi crailor, împarte-le.

(Gardistul iese s'aducă darurile, ear Irod coborîndu-se de pe tron, zice amabil):

O, bărbate
Luminați!

(Gardistul se întoarce și, ingenunchiînd, întinde fiecărui a cîteun palii vînat și cîteun briu galbin, apoi se scoala și iese. Irod continuînd):

Aste daruri, dela mine
Le primiți de pomenire...

(Maghi mulțumesc pentru daruri închinîndu-se).

Dacă treaba voastră este

Să aflați această veste:

P'arhîreu am întreat,

Despre-acele steli minune;

Dinsu'n carte a aflat,

Unde apriat se spune:

„Că'n Vitleem s'a născut

CRONICA.

Viitoarea „șezătoare literară“ a „Astreii“ cum din cauze locale nu s'a putut ține în *Ticvanul-mare*, vom ține-o earăși aici în Oravița. În numărul viitor vom da amănunte.

Inv. Adam Verca (Racașdia) și d-șoara *Luceștia Belca* (Ciuchici) fidanțați. Felicitări!

La *Oceana-de-fer* a închis ochii venerabilul preot *Constantin Paușanu*, un pastor cu multă tragere de inimă pentru turma sa cuvîntătoare. Fie-i țărîna ușoară

Gubernul Rusiei earăși a dat ordin de expulsare a 10.000 de ovrei

Inundări groaznice în Franța.

La univesitatea din Paris au studiat anul trecut 233 studenți români.

În moscheea Ievrahor din Conctantinopolea s'a dat de urmele unei vechi biserici creștine.

„Reuniunea de cîntări și citire din Ciclovamontană arangează Sîmbătă la 5 Februar st. n. c. o petrecere cu dans în localul Bereriei, unde în pauză va cînta și chorul mai multe piese.

Reuniunea gr. caî. de cîntări „Concordia“ din Oravița-rom. va da o „producțiune“ Duminică, la 6. Februar c. n. în sala ospătăriei Iosif Nediciî din Oravița-rom., cu program bogat și variat.

Inginerul nostru *A. Vlaicu*, s'a întors dela Paris unde și-a supraveghiat construirea motorului pentru mașina sa de zburat, cu care să speră din toate părțile că va face minuni.

O societate de ingineri agită înființarea unei școli politehnice la Timișoara, în capitala Banatului.

Tînărul student inginer *Franz Grau* din localitate a trecut la cele eterne în floarea vieții, în vîrstă de 29 ani, fiind înmormîntat alaltăeri Joî în cimitirul catolic din localitate.

„Biserica și Școala“ din Arad mai întrebă într'un primarticol: *Trebuie să se cultive preotul ortodox român?...*

Cearța dintre Români Făgărășeni a început să ia proporții îngrijitoare. Ce osîndă e cearța și ear cearța între Români. Par'că-i făcătura afită gîlceavă între frați!

Poetul *Gh. Coșbuc* i-s'au făcut o primire călduroasă la Brașov.

Cel prorocit mai demult! (Maghi se bucură)
Deci, precum cu toți vedem,
În oraș, în Vitleem
O să fie, ce căutați.
Mergeți dar și cercetați,
Pe Isus cînd îl aflați,
Mie 'n știre o să-mi dați;
Ca să merg, supus, și eu
Să mă 'nchin lui Dumnezeu.

Gaspar:

O, Iroade Împărate,
Fie-ți vorbele curate, (a parte)
N'umblă cumva lingușînd,
Nu umblă cumva înșelînd?!

Irod:

Mi-se pare m'am jurat.
Și cuvîntul de 'mpărat
Face mult...

Melchior (cătore Maghi):

De jurămînt.

Împăratul... nu-î cuvînt
O să-l țină... pîn' să-și vadă
Scopul împlinit. Pe urmă
Ce-o să-l pese!... Lumea-î turmă
Ca s'o mulgă.

Baltazar (cătore Irod):

O, Iroade!
Te vor blăstăma noroade,
Dacă n'ăi fi bucuros
De venirea lui Hristos.

Consiliul Capitalei a desaprobat cu desăvîrșire bătea în școală, avînd a se porni cercetare disciplinară împotriva învățătorilor cari se vor mai folosi în viitor de „acest mijloc de educație“.

Festivalul „Sveti Sava“ al fraților noștri sîrbi din localitate, ce s'a ținut Joî seara în otelul „Corona Ungariei“ a reușit pe deplin. D-l *Mișă Bogdanovici* a citit biografia Sîlui Sava apoi a cîntat bine chorul improvizat „Imnul Sveti Sava“, d-șoara *Nela Pavlovič* a cîntat „Doine populare sîrbești. A declamat Dșoara *Melania Stoicovici* o poezie ocazională „Sveti Sava“ — și de încheere a cîntat bine orchestra tamburașilor „Cornelia“ din Verșeț. A urmat apoi dans. Petrecerea a fost foarte animată. Durere, a lipsit, însă, felul intim cum a fost arangeat odinioară festivalul acesta.

Duminea trecută a fost înmormîntată *Adeлина Tăslăuanu* n. *Olteanu*, soția publicistului O. C. Tăslăuanu. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată.

Gubernorul din Fiume, contele *Nákó* a perdut *un milion și jumătate* în cărți.

Fondul religios din Bucovina a dăruit 8000 cor. pentru instalarea și 5000 cor. pentru susținerea bisericii românești din Viena.

La 30. Ianuar c. n. se va cununa la Oradiamare locotenentul pensionar *Sever Selageanu*, un bun cunoscut al Orăvițenilor, cu d-na *Teodorica Teiușanu*, sora Episcopului Dr. Demetriu Radu. Sincere felicitări!

Al. Tzigara Samurcaș, directorul muzeului etnografic din București, a ținut Mercuri o conferință strălucită la Berlin despre arta noastră națională.

Din America muncitorii emigrați au trimis numai de Crăciun la familiile lor remase acasă în Europa, în total 60 milioane de dolari.

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca Tineretului. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ a îmbogățit literatura pentru tineret cu o nouă publicație care de sigur va aduce cele mai bune servicii educației artistice a tinerelor generații. Subt titlul „Biblioteca Tinerimii“, îngrijită de secția școlară, a început să publice o serie de broșuri, cari cuprind o lectură potrivită și aleasă pentru tineretul dela țară și dela orașe. Până acum au apărut patru numere și anume: Nr. 1. „*Puiul*“ de Ioan Al. Brătescu-Voinesți, Nr. 2. „*Vestitorii*“ de Mihail Sadoveanu, Nr. 3. „*Mesterul orb*“ și „*Luminărică*“ de C. Negruzzi, Nr. 4. „*Darul lui Christos*“ și „*La fereastră*“ de Ioan Popovici Bănățeanul. Fiecare broșură se vinde numai cu 6 bani (trei crețari), așa că o poate cumpăra și cel mai sărac tînăr. Atragem îndeosebi atențiunea învățătorilor și preoților noștri asupra acestei publicații, care se poate comanda dela Biroul Asociațiunii (Sibiul, Str. Șaguna Nr. 6. și dela Librăriile noastre.

„*Spovedania unui medic*“, de celebrul povestitor englez *Conan Doyle*, tradusă de *Ludovic Daus*, va face credem delicioșii admiratorilor celebrului creator al lui „*Scherlok Holmes*“, sînt în aceșt volum trei bucăți de cel mai palpitant interes, și anume: *Mumia*, o povestire fantastică în genul lui Edgard Poe, genialul poet al spaimii — înfiorătoare în toate amănuntele ei și neîntrecut de originală; — apoi vine nuvela *Amant, soț și medic*, o tragedie din dragoste de un dramatism culminant, și *O execuție* povestea fantastică a unui condamnat la moarte, care nu poate fi omorît.

Catalogul complet al acestei Biblioteci ce cuprinde peste 500 de numere a se cere la Librăria editoare *Leon Alcalay*, București.

Poșta Administrațiunii.

St. L. Cacova. Restăți în total 8 cor. și 40 fil.

Editor proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Cassa de păstrare societate pe acții din Szászkabánya.

CONVOCARE.

P. T. domni acționari ai institutului „Cassa de păstrare” societate pe acții din Szászkabánya se convoacă la a

XIV. adunare generală ordinară

care se va ține

în localitățile institutului Duminică în 20. Februar 1910 st. n. la orele 2 d. a.

Obiectele de pertractare:

- Raportul direcțiunii și subșternerea bilanțului.
  - Raportul inspecțiunii.
  - Impărțirea profitului curat, votarea absoluturului pentru direcțiune și inspecțiune și fixarea timpului pentru solvirea dividendei.
  - Alegerea unui membru în inspecțiune.
  - Esmiterea a lor 2 membri pentru veriificarea procesului verbal.
- Se atrage atențiunea domnilor acționari, că bilanțul și contul „Perdere și Profit”, cenzurate și aprobate de către inspecțiune, sînt puse spre vedere publică în cancelaria institutului (§. 46. punct 3. din statute).
Din ședruța direcțiunii ținută în 22 Ianuar 1910 în Szászkabánya.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVA

Contul Bilanț pe 1909.

PASIVA

Cassa — Készpénz — Cassa	15313	22	Cap. de acții — Részvénytőke — Acțiuncap. 150000 — Capital încurs dela em. III. — A III. em. befolyt tőke. — Capital von der III. Em. 97572 —	247572	—
Fscompt — Váltóletra — Wechselportefeuille	239111	—	Fond de rezervă — Tartalékalap — Reservefond	66868	03
Credite cambiale hipotecare — Jelzalog. biztosított váltók — Wechseln mit Hyp.-Deckung	215076	—	Depunerii — Betétek — Spareinlagen	379036	38
Imprumut hipotecar — Jelzalogkölesön — Hypoth.-Darlehen	212271	—	Reescompt — Visszleszámítás — Reescompte	16103	—
Efecte — Értékpapírok — Efecten	36725	—	Cauțiune — Biztosíték — Caution	2000	—
Casa institutului — Intézeti ház — Institut-Gebäude	( )	—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék — Unbehobene Dividenden	134	—
Realități — Ingatlanok — Realitäten	10240	20	Interese dela capitalul încurs la a III. emisiune — Kamatok a III. em. befoly. tőke után — Zinsen nach eing. Capital von der III. Emission	5616	69
Mobilier după amonizare — Butort leírás után — Geschäfts-Einrichtung nach Abschreib.	1640	—	Interese transitorii — Átmeneti kamatok — Transitorische Zinsen	10081	40
Giro-Conto la banca Austro-Ungară — Giro-Conto az osztrák-magyar banknál — Giro-Conto bei der Oesterr.-Ung. Bank	570	02	Profit curat — Tiszta nyereség — Reingewinn	21219	18
Diverse — Különlék — Diverse	445	84			
Int. restante — Hátralék. kam. — Rückständ. Zinsen	10305	40			
	748030	68		748030	68

DEBIT

Contul Perdere și Profit.

CREDIT

Contribuție după inter. dep. capit — Tőkesített takarékbetét kamatadó — Steuer nach capitalisirten Einlagen	1734	12	Interese de escompt — Váltókamat — Wechsel-Zinsen	17439	91
Contrib. de inter. după dep. ridic. și comp. de timbru			Int. de credite camb. hip. — Jelzalog. bizt. váltókamatok	16690	34
Kifiz. takarékb. kamatadó és bélyegilleték — Steuer nach beh. Einlagen und Stempelgebühren	299	63	— Wechsel-Darlehen mit hypot. Deckungs-Zinsen	20146	68
Contribuție erarială și comunală — Allami és községi adó — Staats- und Gemeindesteuer	6055	88	Interese de împrumut hipotecar — Jelzalogkölesön kam. — Hip-Darlehen-Zinsen	865	—
Interese după depunerii capitalizate — Tőkesített takarékbetét kam. — Zinsen nach capitalis. Einlagen	17341	11	Interese după efecte — Értékpapir kam. — Zinsen nach Efecten	3715	67
Interese după depunerii ridicate. — Kifizetett betét kamatok — Zinsen nach behob. Einlagen	321	59	Provisiuni — Provisiók — Provisionen	5772	80
Interese de reescompt — Visszleszámítási kamatok			Diferite venite — Különléle bevételek — Diverse		
Reescompte-Zinsen	3137	67	Einkünfte		
Int. după cap. încurs la em. III. — Kam. a III. kib. alk. bef. tőke után — Zinsen nach eing. Cap. von den III. Em.	5616	69			
Amortizare din mobilier — Leírás — Abschreibung	182	74			
Anunțuri — Hirdetések — Annoncen	112	64			
Salare — Fizetések — Gehalte	6080	—			
Spese de manipulare — Kezelési költségek — Manipulations-Spesen	1919	15			
Profit curat — Tiszta nyereség — Reingewinn	21219	18			
	64630	40		64630	40

Dr. Alex. Coca m. p.
director executiv.

Szászkabánya, la 31 Decembre 1909.

V. Munteanu m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

I. Chirilă m. p. Scholia m. p. S. Vișian m. p. Nádasky Gy. m. p. Ștefan Iuku m. p. Pavel Corean m. p.

Subsemnata inspecțiune am examenat bilanțul și contul „Perdere și Profit” și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat corecte și exact conduse.

INSPECȚIUNEA:

Simeon Luca m. p. Ioan Mănciu m. p. Gheorghe Solla m. p. Pavel Vișian m. p. Teodor Ilana m. p. Sofronie Mica m. p.
președinte

* Impărțirea profitului curat de K 21219-18, 6% fondului de rezervă K. 1273-16. Dividendă acționarilor K. 16500.—. Tantieme direcțiunii, inspecțiunii și funcționarilor 1313-52. Marce de prezență K 1266.—. Renumerațiuni și pentru scopuri de binefacere K 866-50.

Tiparul Tipografiei „Progresul” societate pe acții, Oravița.